

OLANDA

văzută din lanul de lalele

În luna aprilie a fiecărui an, Amsterdam găzduiește *Festivalul Lalelelor*, o desfășurare de forțe impresionantă care celebrează floarea emblematică a Olandei. Peste 60 de locuri diferite din oraș, unde poți găsi circa *50.000 de lalele*, din peste *400 de specii diferite*, totul pentru a spune povestea unui stat în care totul, de la mâncare până la artă, are de-a face cu florile.

text & foto:
Diana-Florina Cosmin, Olanda

Indiferent de câte ori ai mai vizitat Olanda până acum, ceea ce îți propunem noi în dosarul de călătorie din acest număr este un itinerariu atipic, care nu are de-a face nici cu coordonate geografice atent calculate și nici cu teme clasice și îndelung abordate precum gastronomia tradițională, viața de noapte sau Olanda culturală. De fapt, are legătură cu toate cele de mai sus, însă privite prin prisma unui element care domină, de secole, identitatea internațională a Olandei: florile.

Te vom purta, la pas, prin cele mai reprezentative, captivante și interactive experiențe legate de lumea florală pe care le poți avea în Olanda, chiar și într-un simplu city-break. De la cea mai mare bursă de flori din lume, unde se tranzacționează zilnic 45 de milioane de fire de floare (în valoare de 4,5 miliarde de euro anual), până la restaurantele olandeze unde poți experimenta preparate culinare pe bază de flori și la cea mai frumoasă grădină din Țările de Jos, magnifica Keukenhof.

Un lucru este sigur: la final, nu vei mai privi niciodată un fir de floare cu aceeași ochi și nimic legat de simbolismul floral nu va mai părea aleatoriu sau întâmplător. Fiindcă nici nu este. ▢

Epoca de aur a florilor

Nu știu dacă așa arată *Paradisul*, dar sigur un colț al său seamănă leit cu grădinile *Keukenhof*. Dincolo de aspectul paradisiac însă, cele 32 de hectare de verdeată și flori multicolore reprezintă cartea de vizită a producătorilor olandezi de lalele, iar anul acesta, la cea de-a 67-a deschidere a grădinii, tema a reprezentat-o „Epoca de Aur”. de *Diana-Florina Cosmin, Olanda*

KEUKENHOF ESTE O EXPERIENȚĂ

pentru care nu te poate pregăti niciun articol și niciun filmuleț, oricât de realist. Nici măcar un album întreg de fotografii, care – oricât de frumoase – sunt din păcate unidimensionale. Lipsește mirosul îmbătător al zambilelor, grația narciselor bicolore (singurele de acest tip pe care le-am văzut vreodată) și a sutelor de specii de lalea, în nuanțe care nu știam că există în natură și cu denumiri dintre cele mai sugestive, de la „Pink Sensation” și „Ecstatic” la „City Flower” sau „Diverse Headline”.

CÂND ARE LOC: În fiecare primăvară, timp de opt săptămâni. Anul acesta se desfășoară din 24 martie până pe 16 mai și, chiar dacă datele se schimbă de la an la an, perioada rămâne aceeași: de la finele lunii martie până la mijlocul lunii mai.

UNDE: În Lisse, ușor de ajuns cu trenul sau cu mașina din Amsterdam, dar și din mai-toate orașele învecinate.

DE CE: În fiecare an, 100 de mari cultivatori de flori cu bulb donează împreună nu mai puțin de șapte milioane de bulbi, plantați manual de circa 30-40 de grădinari ai Keukenhof. Procedura începe în noiembrie și se termină, în mod ideal, la început de decembrie.

Metoda de cultivare este numită de olandezi tehnica „*Jasagna*”, fiindcă implică mai multe straturi de bulbi, cu înflorire în etape: primul strat este format din primele lalele, stânjenei

și flori timpurii, al doilea din alte varietăți de lalele, zambile și narcise, urmând ca pe măsură ce se apropie luna mai să se schimbe total relieful, ivindu-se freziile, gerbera, trandafirii, crizantemele, calele sau garoafele. Astfel, pe parcursul celor 8 săptămâni există mereu culoare și viață în peisaj, imaginea fiind diferită de la o săptămână la cealaltă. Pentru producătorii de flori din Olanda, această grădină este cea mai amplă, spectaculoasă și sugestivă carte de vizită a propriei activități, ei putându-și invita clienții existenți sau potențiali, pentru a le arăta noile lor inovații sau realizări. Din cei 800.000 de vizitatori care trec porțile grădinii în fiecare an, venind din toate colțurile lumii, circa 15% au legătură cu comerțul de flori sau cu horticultura. Tocmai din acest motiv, în momentul în care sezonul se termină, bulbii sunt scoși din pământ și aruncați, urmând ca în anul următor să fie plantate alte variațiuni și noutăți. Singura excepție o constituie variațiunile străvechi de lalea, de acum 400 de ani. Există nu mai puțin de 3.500 de varietăți de bulbi vechi (dintre care 2.500 de lalea) păstrate exclusiv în Keukenhof, inclusiv varietatea de bulb de la care a început povestea de dragoste a olandezilor cu lalelele, tipul „Duc van Tol”, roșu și galben, de la 1595.

SCURTĂ ISTORIE A LOCULUI: În secolul XV, Jacoba von Beieren avea drept reședință de vară castelul Teylingen, fiind și proprietara

terenului pe care se află în prezent Keukenhof. Fiind o zonă oarecum sălbatică și neatinasă de mâna omului, era folosită drept grădină de verdeturi pentru bucătăria castelului, contesa având plăcerea de a culege zilnic fructele și legumele care să fie preparate la castel. De aici provine numele actual de „Keukenhof”: *keuken* înseamnă bucătărie, iar *hof* este termenul arhaic olandez pentru grădină. Personaj controversat, Jacoba a fost măritată de patru ori, a petrecut câțiva ani în închisoare și a trăit în exil în Anglia. A condus, între 1417 și 1433, trei dintre Țările de Jos: Olanda, Zeelanda și Henegouwen, iar istoria consenuează, anecdotice, că activitatea sa principală era războiul, pe care nu avea rețineri în a-l practica inclusiv față de foștii săi soți.

După moartea Jacobei, în 1436, baronii Van Pallandt se stabilesc în zonă și își doresc un parc lângă castelul lor, angajând cei mai mari arhitecți peisagiști ai vremii, Zocher, care să le compună un peisaj în stil englezesc: cu alei unduitoare, cu „dealuri” și cu un lac în mijloc. Peisajul englezesc al grădinii Van Pallandt rămâne, până în prezent, baza parcului Keukenhof din zilele noastre.

Dând pe repede-înainte până în 1949, un grup de cultivatori de flori din Olanda decide să transforme grădina în echivalentul unui „showroom”, pentru a arăta lumii întregi frumusețea varietăților florale olandeze de primăvară. □

OBIECTIV DE NERATAT

În fiecare an, grădinarii Keukenhof pregătesc un mozaic floral de 250 de metri pătrați, pe o anumită temă, realizat prin folosirea a 100.000 de bulbi de floare. Anul acesta, tema a reprezentat-o „Epoca de Aur”, perioada în care Olanda a înflorit în materie de artă, cultură și științe exacte și care coincide cu marile descoperiri ale lumii și cu dezvoltarea comerțului cu lalele. Tot anual au loc expoziții tematice în pavilioanele Keukenhof, pentru a pune în evidență inovațiile și frumusețile anumitor specii, de la orhidee și frezii până la tehnica de cultivare a plantelor în ghiveci și arta cultivării garoafelor și a crizantemelor.

POVEȘTEA SCURTĂ ȘI (NE)ROMANȚATĂ A LALELEI

Simbol internațional al Olandei, lalele provin de fapt din înălțimile Kazakstanului, unde au fost aduse în Olanda în secolul XVI, pe filieră turcească. Numele olandez - „tulipa”, vine de la denumirea lor persană, „tulipan”, semnificând turban. Pentru că sultanii erau îndrăgostiți de lalele și protocolul diplomatic al vremii implica, drept gest de curtoazie, oferirea unor bulbi de lalele invitaților de onoare la seratele oficiale, un astfel de bulb își găsește drum către botanistul olandez Carolus Clusius, care îl cultivă în grădina botanică din Leiden. Popularitatea lalelelor în Olanda crește instantaneu, ele stârnind pasiuni și ruinând vieți. În jurul anului 1635, apare „tulipomania”, termen folosit până în prezent de către olandezi pentru a evoca perioada în care localnicii își ipotecau casele și vindeau tot ceea ce aveau pentru a investi în bulbi. Primele speculații la nivel investițional au avut ca obiect lalelele, ajungând ca un singur bulb să valoreze o adevărată avere. Așa cum era de așteptat, în februarie 1637 a avut loc primul mare „crah” bursier din istorie, piața prăbușindu-se și investitorii încercând din răspuțeri să-și salveze ultimele fărâme din avere. „Tulipomania” a fost evocată inclusiv în picturile olandeze, de cele mai multe ori în chip ridicol, pentru a scoate în evidență naivitatea oamenilor în fața unor perspective aparent facile de îmbogățire.

LALEAUA: INSPIRAȚIE & MARKETING

Primăvara, în perioada Festivalului Lalelelor, Olanda se transformă într-o imensă scenă pe care artiștii locali își pot manifesta creativitatea luând ca punct de pornire laleaua. Nu e vorba nicidecum doar de superbe grădini Keukenhof, ci și de piețe publice, restaurante sau instituții culturale, precum muzeul de pictură Frans Hals Museum din Haarlem, unde operele de artă își împart timp de o lună supremația cu diferite creații florale sau creații inspirate de lumea florilor, realizate de tineri artiști contemporani olandezi.